

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Большой немецко-русский словарь: В 3 т. / Сост. Е.И.Леппинг, Н.П.Страхова, Н.И.Филичева и др.; Под общ. рук. О.И. Москальской. – 4-е изд., стереотип. – М.: Рус. яз., 1998. – Т. 1-3.
2. Немецко-русский экономический словарь. / Сост.: И.С.Блях, Л.Т.Багма. – 4-е изд., стереотип. – М.: Рус. яз., 2001. – 664 с.
3. Новый немецко-русский экономический словарь. / Сост. В.А.Салищев, Х.Дикс. – М.: Руссо, 1997. – 593 с.
4. Селіванова О.О. Актуальні напрями сучасної лінгвістики (аналітичний огляд). – К.: Фітосоціоцентр, 1999. – 148 с. – Бібліогр.: с. 124-144.
5. Сепир Э. Введение в изучение речи. – М., Л.: Соцэкгиз, 1934. – 204 с.
6. Чушкова О.В. Аналітичні номінації в економічній терміносистемі (структурно-типологічний аспект): Дис. ... канд. филол. наук: 10.02.01; – захищена 26.02.2003. – Харків, 2002. – 192 с. – Бібліогр.: с.161-189.
7. Bassiswissen Wirtschaftsdeutsch: Stoffgebiete und Fachwortschatz. / Herausgegeben von B. Designer, H.W. Frischkopf, U.Scheck, H.W.Seliger: iudicium Verlag GmbH München, 1999. – 278 S.
8. PONS Fachwörterbuch Marktwirtschaft. Немецко-русский словарь, русско-немецкий глоссарий / Сост.: Rathmayr R. – К.: Методика, 2004. – 432 с.
9. Die freie Enzyklopädie Wikipedia. – Режим доступу до головної сторінки: <http://de.wikipedia.org/wiki>. – Заголовок з екрану.
10. Deutscher Bundestag. Datenbanken. DIP – Dokumentations- und Informationssystem für Parlamentarische Vorgänge – Режим доступу: <http://dip.bundestag.de/>. – Заголовок з екрану.
11. Netbank. Europas erste Internet Bank. – Режим доступу: <http://www.netbank.de/NB>. – Заголовок з екрану.
12. Neue Solidarität – Finanznachrichten. – Neue Solidarität. – № 42. – 2000. – Режим доступу до журналу: <http://www.solidaritaet.com/neuesol/2000/42/finanz2.htm>. Заголовок з екрану.
13. Treffpunkt – Fenster. Europamärkte, Entwicklungen, Erfolgsmodelle und Emotionen. – Режим доступу до журналу: <http://www.treffpunkt-fenster.de/portal/5517.html>. – Заголовок з екрану
14. Unternehmensdiagnose. – 15.11.2004. – Режим доступу до журналу: <http://www.huebner.at/unternehmen/contentfiles>. – Заголовок з екрану.
15. Welt Online. – Режим доступу до журналу: <http://www.welt.de>. – Заголовок з екрану.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Оксана Подвойська – старший викладач кафедри іноземних мов та кафедри теорії та практики перекладу Херсонського національного технічного університету

Наукові інтереси: термінологія сучасної німецької мови

ОНОМАСТИКА Й АПЕЛЯТИВНА ЛЕКСИКА НЕВІДОМОГО ПОХОДЖЕННЯ В КОНТЕКСТІ ТЕОРІЇ ДОІНДООЄВРОПЕЙСЬКОГО СУБСТРАТУ (на матеріалі слов'янських та германських мов)

Сергій БОРЩЕВСЬКИЙ (Київ, Україна)

У статті здійснено короткий критичний огляд результатів вивчення неетимологізованих лексем слов'янських та германських мов у поєднанні з авторським дослідженням лексики невідомого походження сучасної англійської мови. Припускається належність виявлених лексичних одиниць до гетерогенного доіндоєвропейського субстрату.

In the article a brief critical review of the vocabulary of unknown origin studies in Slavic and Germanic languages is given combined with preliminary results of the author's research into the above category of words in modern English. It is presupposed that the vocabulary specified belongs to the heterogeneous pre-Indo-European substratum.

Аналіз етимологічних словників сучасних та класичних європейських мов [6; 23; 25; 27–36] дає підстави стверджувати, що вони містять потужний шар лексики, яка задовільно не етимологізується на індоєвропейському мовному ґрунті. Для більшої частини таких лексем авторитетні лінгвісти припускають остаточно не з'ясоване доіндоєвропейське (праєвропейське, альпійське, карпато-балканське, середземноморське, малоазійське) походження з давніх неіндоєвропейських мов середземноморського басейну, що є аргументом на користь підтримуваної значною частиною вчених тези про виникнення індоєвропейських мов унаслідок накладання мови індоєвропейців, котрі розселилися, на неоднакові доіндоєвропейські субстрати (мови-підоснови) [16: 6]. Мовні субстрати, пов'язуючи сучасні мови з попередніми мовами тих чи інших територій, відбивають у собі історичну наступність мов і культур, що в кожному конкретному випадку потребує ретельного і всебічного вивчення шляхом синтезу лінгвістики з історією, археологією, антропологією та іншими суміжними науками [22: 4].

Ідея наявності доіндоєвропейського субстрату в сучасних європейських мовах пройшла довгий і складний шлях від розпливчастих гіпотетичних тверджень окремих учених першої половини ХХ ст. (А. Мейє, В. Махек, С. Младенов та ін.) до чітко структурованих

етноцентричних концепцій останніх 10–15 років (Ю. Л. Мосенкіс, О. В. Маловічко, С. В. Конча), що змушують докорінно переглянути низку постулатів сучасної індоєвропейістики.

Цікаво, що доіндоєвропейське походження деяких лексем визнають навіть ті лінгвісти, яких аж ніяк не можна зарахувати до прибічників теорії доіндоєвропейського субстрату. Зокрема, автори [25] на чолі з російським мовознавцем О. М. Трубачовим, аналізуючи праслов'янський лексичний фонд, дійшли висновку, що такі слова, як **bara* „болото, калюжа” [25 (1: 153)] і **makъ* „мак” [25 (17: 149)] не етимологізуються на індоєвропейському ґрунті, а отже можуть розглядатися як мовні релікти, котрі лишилися у спадок від доісторичного (тубільного, автохтонного) населення Європи. Однією з найменш критичних щодо неіндоєвропейських етимологій є словникова стаття, присвячена лексемі **l̥n̥t̥* „льон” [25 (17: 87)].

З іншого боку спостерігаємо надмірне захоплення теорією доіндоєвропейського субстрату з боку вже згаданих учених Ю. Л. Мосенкіса, О. В. Маловічка, С. В. Кончі та ін., котрі значною мірою перебувають під впливом т. зв. „яфетичної” теорії, висунутої на початку ХХ ст. одіозним академіком М. Я. Марром, у ставленні до наукового доробку якого, на нашу думку, треба позбутися низки усталених стереотипів. Ідеться передусім про реабілітацію ранніх праць видатного кавказознавця, написаних ще до складення його хибного „палеонтологічного” методу, в основу якого було покладено горезвісний „чотириелементний” аналіз, що зіпсував пізні здобутки вченого і поставив значну частину його спадку за межі робочого ходу науки. Ранні праці було поховано під методом та одіозністю, що оточує ім'я Марра в цілому, і забуто, на думку деяких сходознавців, незаслужено [5: 7]. Безперечним є той факт, що саме академік М. Я. Марр випередив сучасних істориків та археологів, які пишуть про появу кавказьких племен із культурною місією в доісторичній Європі, про що свідчить наявність в англійській мові слідів іберійської мови перших поселенців на Британських островах. Починаючи з 80-х рр. ХХ ст. вчені дедалі впевненіше заявляють про потужний кавказький компонент баскської та етрусської мов – мов, які досі у більшості джерел відносять до генетично ізольованих [8: 70, 490–491; 10].

З огляду на вищесказане, можемо стверджувати, що зважене ставлення до використання кавказько-баскологічної спадщини М. Я. Марра принесе лише користь науці ХХІ століття.

Серйозним аргументом на користь наявності доіндоєвропейського субстрату у слов'янських мовах є слов'янська (особливо українська) ономастика, етимологія якої не знаходить задовільного індоєвропейського пояснення.

Традиційно і, як слід гадати, небезпідставно найважливіше місце у топонімічних студіях відводять назвам водойм – гідронімам [24: 3].

Упорядник „Топонімічного словника України” М. Т. Янко, приєднуючись до концепції Т. В. Гамкрелідзе і В. В. Іванова про розташування індоєвропейської прабатьківщини на Близькому Сході і дальше розселення індоєвропейців на євразійських теренах, починаючи з V–IV тисячоліть до н.е. через територію Ірану, Середньої Азії і Казахстану, пише про тривале співіснування (протягом двох тисячоліть) автохтонного населення Європи з прибульцями з далекої Азії, що завершилося остаточною індоєвропейізацією європейського континенту у II–I тисячолітті до н.е. [26: 4]. Єдиним живим продовженням мовного світу доіндоєвропейської Західної Європи є, як уже зазначалося, баскська мова.

Ю. Л. Мосенкіс, проаналізувавши монографію Л. Т. Масенко „Гідронімія Східного Поділля”, виявив понад 50 гідронімів нез'ясованого походження, напр. *Баран*, *Витава*, *Питай*, *Південний Буг*, *Ровзик*, *Синарна*, *Тітлич* тощо. Як бачимо, серед вищенаведених назв річок є як мікро- (*Витава*), так і макрогідроніми (*Південний Буг*). Учений зауважує, що деякі неслов'янські гідроніми мають задовільне пояснення на матеріалі інших індоєвропейських (балтійських, палеобалканських, іноді германських), а також неіндоєвропейських (тюркських, фінно-угорських) мов, і не погоджується з позицією О. М. Трубачова, який не враховує на території України гідронімів середземноморсько-кавказького мовного шару [17:

120]. Наявність неслов'янської і навіть неіндоєвропейської, зокрема кавказької, топоніміки визнають і деякі інші дослідники [21].

Промовисті свідчення на користь доіндоєвропейського субстрату слов'янських мов дають не лише загальні і власні назви (особливо українська гідронімія), а й фонетична типологія, вагому роль субстрату у витворенні якої підкреслював ще А. Мейє [12: 68–69].

На особливу увагу заслуговує чітко структурована концепція українського мовознавця Ю. Л. Мосенкіса, який ґрунтовно дослідив проблему походження, прояву і функціонування доіндоєвропейського субстрату в сучасній українській мові, здійснивши системну реконструкцію мови трипільської культури. У ході дослідження дістала наукове підтвердження гіпотеза виникнення праслов'янської мови внаслідок накладання індоєвропейських діалектів на трипільський мовний субстрат відкритоскладового типу. Результати реконструкції Ю. Л. Мосенкіс виклав у книзі „Мова трипільської культури”, а також у „Трипільському прасловнику української мови” (ТПСУМ) та численних публікаціях. Водночас, на нашу думку, подальшого уточнення й обґрунтування потребує етимологія низки розглянутих у ТПСУМ лексем, а саме *кермо* (с. 24), *кінь* (с. 26), *крісло* (с. 33), *марга* (с. 40), *мідь* (с. 44), *орь* (с. 48), *Оскіл* (с. 48), *Убідь* (с. 61), *Хорол* (с. 64). Фантастичним видається припущення про кореляцію слова *мухомор* із догрецьким субстратним **mykes* «гриб» і відповідно назвою столиці балканської культури II тис. до н. е. міста *Mykenai* «Мікени», що нібито пов'язана з культовою практикою вживання грибів, які містять галюциногени (с. 46). Прозорість походження вищезгаданої назви отруйних грибів від праслов'янського **тихоморъ* (основоскладання на базі індоєвропейських коренів) не викликає жодних сумнівів [6 (3: 543); 25 (20: 176)].

Що стосується доіндоєвропейського субстрату у германських, кельтських та романських мовах, то його існування, як правило, визнають, щоправда, протягом останніх десятиліть недостатньо досліджують на конкретному мовному матеріалі.

Ю. Л. Мосенкіс, посилаючись на результати дослідження А. О. Білецького, констатує, що назви основних річок Іспанії (*Гвадалківір*, *Гвадіана*, *Дуеро*, *Мінью*, *Тахо*, *Хукар*, *Ебро*) , Франції (*Гаронна*, *Дордонь*, *Жиронда*, *Луара*, *Марна*, *Рона*, *Сена*) та Німеччини (*Везер*, *Маас*, *Майн*, *Мозель*, *Рейн* та ін.) не знаходять задовільного етимологічного пояснення [17: 117].

Послідовно заперечуючи наявність доіндоєвропейського субстрату на Балканському півострові, болгарський індоєвропейст академік В. І. Георгієв визнає його існування у Північній і Західній Європі, про що свідчить наведений ним список гідронімів, які вчений відносить до субстратних доіндоєвропейських [4: 259].

Пропонована нижче інформація є спробою автора даної статті розпочати самостійний пошук неетимологізованих лексем у сучасній англійській мові – мові народу, історія якого тісно пов'язана з мовним світом передісторичної Європи, а отже, становить для майбутнього етимолога неабиякий інтерес з точки зору доіндоєвропейського субстрату, що допоможе глибше зазирнути у сиву давнину й краще зрозуміти наші витоки.

Найбільш ґрунтовні етимологічні дослідження лексичного складу англійської мови здійснено трьома видатними вченими XX століття К. Оніонзом, Р. Барнхартом та Е. Кляйном.

Опрацювання нами академічного „Оксфордського етимологічного словника англійської мови” за редакцією К. Оніонза [32] дало змогу виявити близько 2 000 неетимологізованих (невідомого або сумнівного походження) лексем, серед яких чимало культурних термінів, звуко-символічних утворень, жаргонізмів із пізньою писемною фіксацією, а також запозичень із мов американських індіанців, що не можуть служити джерелом вивчення доіндоєвропейського субстрату.

Словник містить майже 600 лексичних одиниць, що не мають надійних індоєвропейських відповідників за межами германських мов. Вилучивши з цього числа звуко-символічні утворення та жаргонізми, отримаємо 350 лексем, які умовно можна поділити на такі основні тематичні групи (у дужках вказано кількість слів) :

1) рослинний світ (28): *dill* „кріп”, *heather* „верес”;

- 2) тваринний світ (52): *dog* „собака”, *horse* „кінь”;
- 3) навколишнє середовище, предмети і явища природи (30): *beach* „пляж; галька на узбережжі”, *brine* „морська піна”;
- 4) суспільне життя, побут (93): *bed* „ліжко”, *tow* „стіг або скирта сіна”;
- 5) частини тіла, рештки, хвороби та виділення живого організму (27): *back* „спина; зад”, *nape* „потилиця”;
- 6) дієслова на позначення активної дії (65): *drink* „пити”, *run* „бігти”;
- 7) якісні прикметники (30): *hot* „гарячий”, *slender* „стрункий”.

Лексика, представлена у вищенаведених семантичних групах (325 слів) охоплює понад 90 % 350-слівного списку, складеного за словником К. Онїонза, і відзначається значним ступенем автохтонності (особливо це стосується перших трьох тематичних груп). Архаїчний характер назв, пов'язаних з позначенням рельєфу місцевості, а також реалій флори і фауни, неодноразово підкреслювали дослідники [22: 44, 50; 2: 38], що на тлі відсутності індоєвропейських праформ (для 158 лексем (45 %) реконструйовано лише спільногерманські праформи) дає підстави розглядати таку лексику в контексті теорії доіндоєвропейського субстрату.

Після виходу в світ етимологічного словника за редакцією К. Онїонза лексика невідомого походження не піддавалася системному аналізу в західних академічних виданнях, про що свідчить відсутність оригінальних тлумачень у „Короткому етимологічному словнику англійської мови” за редакцією Т. Хоуда [29]. Поодинокі спроби незалежного аналізу походження етимологічно „важких” лексем знаходимо у студіях Е. Кляйна й Р. Барнхарта [31; 27], проте, хай як не прикро це констатувати, всі вищезгадані автори припускаються спільної помилки, коли стикаються зі звуко-символічними утвореннями (ідеофонами) типу *bob* „жмуток”, *dodge* „ухилитися”, *jink* „швидкий поворот” тощо: вчені не розглядають їх як особливу категорію лексики, що функціонує за власними універсальними законами, а намагаються трактувати ідеофони як звичайні слова, то визнаючи свою безпорадність у реконструкції праформ, то застосовуючи до них звукові закони та всю процедуру порівняльно-історичної етимологізації, хоча ідеофони цього не потребують і в такий спосіб не пояснюються. Універсальність звуко-символізму було переконливо доведено спеціальними дослідженнями та підтверджено думкою авторитетних індоєвропейців [7; 3; 1: 17–19].

У вітчизняній літературі переважно натрапляємо на явно тенденційні спроби тлумачення лексем нез'ясованого походження в германських мовах. Найбільшою мірою дивує запропонована в одній із останніх праць Ю. Л. Мосенкіса етимологія англійського слова *russ* „кіт”, яке мовознавець зближує з баск. *potzo* „великий собака” [14: 9]. Невиправданість такого зіставлення пояснюється кількома причинами. По-перше, спільної семи „свійська тварина”, на нашу думку, недостатньо, адже кішка й собака кардинально відрізняються один від одного як за зовнішнім виглядом, фізичними параметрами, поведінкою, так і за часом появи й функціональним призначенням в оселі доісторичної людини [13: 168–169]. По-друге, щоб стверджувати правомірність пропонованого семантичного розвитку, Ю. Л. Мосенкіс мав би навести приклади семантичних переходів на зразок „собака → кішка” або, скажімо, „кішка → миша” по мовах різних груп. Як слушно зауважує В. І. Абаєв, „Повторюваність певних семантичних переходів у різних мовах для етимолога – найважливіший, якщо не єдиний дороговказ у складному лабіринті історичної семасіології” [1: 22]. По-третє, як переконливо показано в етимологічних джерелах, англ. *russ* є звуконаслідувальним утворенням із численними докладними відповідниками у значенні „кіт” у мовах різних груп та сімей: голл. *poes* і *puus*; ірл., шотл. і швед. діал. *pūs*, алб. *piso*, рум. *pisică*, лит. *puž*, афган. діал. *pusha*, таміл. *pusie*, *pusei* та ін. [31: 604; 33: 422; 36 (2: 1175)]. Інакше кажучи, у випадку з англ. *russ* ідеться про незалежну елементарну або, що менш імовірно, міжродинну генетичну спорідненість (якщо припустити, що ми маємо справу з рефлексцією давньої імітативної основи, утворення якої сягає часів ностратичної прамовної єдності), але аж ніяк не про субстратний вплив.

Усе сказане вище жодним чином не применшує наукової цінності проаналізованих етимологічних розвідок, проте застерігає як від небезпеки цілковитого заперечення, так і надмірного захоплення пошуками слідів доіндоєвропейського субстрату на користь зваженого ставлення до цієї теорії. Залишаючи за собою право не погоджуватися з конкретними етимологіями, ми підтримуємо загальний напрямок етимологічних пошуків, в основі яких – визнання факту культурної місії кавказьких народів у доісторичній Європі, а також тези про басксько-кавказьку прамовну єдність, що здобуває дедалі потужнішу доказову базу у світлі новітніх наукових досліджень.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Абаев В. И. Как можно улучшить этимологические словари // Этимология 1984. – М.: Наука, 1986. – С. 7–27.
2. Вагапов А. Д. Славяно-нахские лексические параллели. – Грозный: Грозненский рабочий, 1994. – 192 с.
3. Воронин С. В. Основы фоносемантики. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1982. – 244 с.
4. Георгиев В. И. Исследования по сравнительно-историческому языкознанию. – М.: Изд-во иностр. лит., 1958. – 317 с.
5. Дзидзигури Ш. В. Баскония глазами Н. Я. Марра (вступительная статья) // Марр Н. Я. Баскско-кавказские лексические параллели. – Тбилиси: Мецниереба, 1987. – С. 3–8.
6. Етимологічний словник української мови : У 7 т. / За ред. О. С. Мельничука. – К.: Наукова думка, 1982–2006. – Т. 1–5.
7. Левицкий В. В. Семантика и фонетика. – Черновцы: Изд-во Черновицкого гос. ун-та, 1973. – 100 с.
8. Лингвистический энциклопедический словарь / Гл. ред. В. Н. Ярцева. – М.: Советская энциклопедия, 1990. – 685 с.
9. Маловичко А. В. Иберо-кавказская лексика и проблема происхождения этрусков // Українське, кавказьке й загальне мовознавство, культурологія: Зб. наук. праць. – К.: ІУКС, 2000. – С. 23–28.
10. Маловичко А. В., Козырский В. Г., Учәнеишвили В. В. Опыт исследования этрусской лексики // Происхождение языка и культуры: древняя история человечества. – 2007. – № 3. – Т. 1. – С. 12–18.
11. Маловичко О. В., Мосенкіс Ю. Л. Про кавказький субстрат у германських мовах // Мова та історія. – К., 1998. – Вип. 41. – С. 15–17.
12. Мейе А. Сравнительный метод в историческом языкознании / Пер. с франц. А. Дилигенской. – М.: Изд-во иностр. лит., 1954. – 100 с.
13. Морган Ж. де. Доисторическое человечество / Пер. с франц. В. Худадова. – М. – Л.: Госиздат, 1926. – 316 с.
14. Мосенкіс Ю. Л. Кавказские языки в Древней Британии и Германии // Происхождение языка и культуры: древняя история человечества. – 2007. – № 3. – Т. 1. – С. 8–12.
15. Мосенкіс Ю. Л. Мова трипільської культури. – К.: НДІТІАМ, 2001. – 164 с.
16. Мосенкіс Ю. Л. Проблема реконструкції мови трипільської культури: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. філол. наук : спец. 10.02.01 „Українська мова”, 10.02.15 „Загальне мовознавство”. – К., 2001. – 24 с.
17. Мосенкіс Ю. Л. Проблема реконструкції мови трипільської культури: дис. ... доктора філол. наук: 10.02.01, 10.02.15. – К., 2002. – 425 с.
18. Мосенкіс Ю. Л. Трипільський прасловник української мови. – Київ, 2001. – 80 с.
19. Общая лексика германских и балто-славянских языков / Отв. ред. А. П. Непокупный. – К.: Наукова думка, 1989. – 360 с.
20. Откупщиков Ю. В. Догреческий субстрат: У истоков европейской цивилизации. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1988. – 264 с.
21. Тищенко К. Мовні контакти: свідки формування українців. – К.: Аквілон-Плюс, 2006. – 416 с.
22. Ткаченко О. Б. Очерки теории языкового субстрата. – К.: Наукова думка, 1989. – 207 с.
23. Фасмер М. Этимологический словарь русского языка: В 4 т. / Пер. с нем. и доп. О. Н. Трубачева. – 2-е изд., стер. – М.: Прогресс, 1986–1987. – Т. 1–4.
24. Шульгач В. П. Гідронімія басейну Стиру. – К.: Наукова думка, 1993. – 144 с.
25. Этимологический словарь славянских языков. Праславянский лексический фонд / Под ред. О. Н. Трубачева. – М.: Наука, 1974–2007. – Вып. 1–33.
26. Янко М. Т. Топонімічний словник України. – К.: Знання, 1998. – 432 с.
27. The Barnhart Dictionary of Etymology / R. K. Barnhart, ed.— N. Y., 1988.— 1284 p.
28. Brückner A. Słownik etymologiczny języka polskiego.— Warszawa: Wiedza powszechna, 1974. – 808 s.
29. The Concise Oxford Dictionary of English Etymology / Ed. by T. F. Hoad. – Oxford; N.Y.: Oxford University Press, 1986. – 552 p.
30. Ernout A. Dictionnaire étymologique de la langue latine. Histoire des mots par A. Ernout et A. Meillet. – Paris: Librairie C. Klincksieck, 1932. – 1108 p.
31. Klein E. A Comprehensive Etymological Dictionary of the English Language. – Amst.; L.; N.Y.: Elsevier Publishing Company, 1971. – 844 p.
32. The Oxford Dictionary of English Etymology / Ed. by C. T. Onions.— Oxford; N.Y., 1966.— 1026 p.
33. Skeat W. A Concise Etymological Dictionary of the English Language. – Oxford: Oxford University Press, 1984. – 664 p.
34. Sławski F. Słownik etymologiczny języka polskiego. – Kraków, 1952–1982. – Т. 1–5.
35. Walde A., Hofmann J. Lateinisches etymologisches Wörterbuch. – Heidelberg: Carl Winter Universitätsverlag, 1954. – Bd. 1–2.
36. Weekley E. An Etymological Dictionary of Modern English. – N.Y.: Dover Publications, Inc., 1967. – Vol. 1–2. – 1660 p.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Сергій Борщевський – аспірант кафедри германського та порівняльного мовознавства Національного педагогічного університету імені М.Драгоманова.

Наукові інтереси: історична лексикологія (зокрема, етимологія) слов'янських, германських та романських мов.